

Λαυσαϊκοῦ, τῶν εἰς τὴν γραμματικὴν τοῦ Γαζῆ ὑπομνημάτων Νεοφύτου, τοῦ περὶ τῶν Ἱεροσολύμων συνταγματίου, Γερασίμου ὑπομνήματος εἰς τὸ Δ' Γαζῆ, κλπ.

Νεόφυτος Καυσοκαλυβίτης.

Ἐγεννήθη ἐν Πάτραις τῆς Πελοποννήσου ἐκ γονέων Ἑβραίων, ὁμολογησάντων τὸ χριστιανικὸν δόγμα. Κομιδῆ νέος προσελήθη ὑπὸ τοῦ θείου του, ὕστερον ἀρχιερατεύσαντος ἐν Βλαχία, καὶ ἐμαθήτευσε κατὰ πρῶτον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὕστερον δ' ἐν Πάτρῃ παρὰ Γερασίμῳ τῷ Βυζαντίῳ. Ἐλθὼν εἶτα εἰς Ἰωάννινα ἠκροάσατο Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως, καὶ μεταβὰς εἰς Ἀθῶνα ὑπέδου τὸ μοναχικὸν τριβώνιον, καὶ ἐμόναζεν ἐν τῇ σκήτῃ τοῦ Καυσοκαλυβίτου, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸ ἐπώνυμον, διδάσκων καὶ εἰς τινὰς τῶν νέων μοναχῶν τὰ γραμματικά.

Παρὰ τὴν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, ἐπὶ λόφου πρὸς ἀνατολὰς κειμένου ἀνηγέρθη τῇ φιλομουσίᾳ ἐνεργείᾳ τοῦ προϊσταμένου τῆς μονῆς Νεοφύτου ἡ Βατοπεδινὴ σχολή, εἰς τὴν σχολαρχίαν τῆς ὁποίας προσεκλήθη κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1749 ὁ Καυσοκαλυβίτης, ἀναμφιβόλως πολὺ συνεργήσας εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς ἰδρυσιν (1). Ὑστερον δὲ μεταβὰς ἐδίδασκεν ἐν Χίῳ, καὶ ἐπὶ τέλος εἰς Βλαχίαν, ἔνθα μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ἦτο καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Γκίκα Ἀλέξανδρος. Τῷ 1770 διέτριβεν ἐν Τρανσυλβανίᾳ, ὅπου καὶ συνέταξε τὸ Κτιτορικὸν τοῦ Σουμελαῖ. Ὑστερον δ' ἐπανελθὼν εἰς Βλαχίαν παρέμεινε μέχρι τελευτῆς. Μὴ δυνάμενος ἵνα πορίζηται ἐνταῦθα τὰ πρὸς λιτὸν βίον συντελοῦντα ἔγραψε πρὸς τὸν ἐν Ἑρσσίᾳ Εὐγένιον τὸν Βούλγαριν ὅπως τῷ εὖρη θέσιν τινα. Ἐν τῇ ἐξῆς ἐπιστολῇ ἐκτραγωδεῖ ὁ ἀείμνηστος τοῦ γένους διδάσκαλος τὰς κακουχίας καὶ στερήσεις αὐτοῦ.

« Κατέλαβέ με, λέγει, ὁ χειμὼν ἐν οἰκῆματι πάντῃ ἀνευθέτῳ εἰς
 » παραχειμασίαν . . . Ἀνεμοβροχιζομαι διὰ τῶν πάντῃ ἀναπεπταμένω
 » θυρίδων, καὶ τρόπον κοχλίου καθ' ἑαυτὸν συστρεφόμενος ἐνελοῦμαι
 » πρὸς τὸ νυκτερινὸν ψῦχος καὶ πρὸς τὸ ἐπισυμβαῖνον ἀνεμόβροχον,
 » κἀντεῦθεν μὴ ἔχων ποῦ κλίνω τὴν κεφαλὴν πάσχω τὰ αὐτὰ μᾶλ-
 » λον δὲ καὶ χεῖρω τῶν ἐν τῇ Πουσκαρία καθειργμένων, ὁπότε οὐδ'
 » οὔπερ ἐκείνοι ἀπολαύουσιν ἡμερινοῦ φωτὸς διὰ τῆς θυρίδος μετέ-
 » χω' ἀλλὰ ταῖς παρατυχοῦσαις σανίσι καὶ οἷς περιβέβλημαι ῥα-

(1) Τῷ 1753, προνοία τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, ἡ Βατοπεδινὴ σχολὴ ἐπεκταθεῖσα μετωνομασθῆ Ἀθωνιάς Ἀκαδημία. (Δωροθέου Εὐελπίδου, οἱ περὶ Ἱερωσύνῃς λόγος τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐν Ἀθήναις 1867. προλεγ.)—Πανδώρα, τόμ. ΙΗ', σελ. 146.